

Tauākī Matatapu Mōhiohio Hauora

E herea ana ngā tākuta ki te pātai ki a koe kia pānui, kia whakaae hoki koe ki tēnei tauākī i mua i tō waitohu i te puka whakauru. Ina oti i a koe te pānui, tohua te pouaka e hāngai ana kei tō puka whakauru ka waitohu.

He mārama au ki ēnei:

Te āhei ki aku mōhiohio hauora

He motika tāku kia wātea ki a au (ki te whakarite kia whakatikahia hoki) aku mōhiohio hauora i raro i ngā Ture 6 me 7 o te Health Information Privacy Code 1994.

Te toro i tētahi atu tākuta whānau

Mēnā ka toro au i tētahi atu tākuta whānau i tua atu i taku tākuta ake ka tonoa taku whakaaetanga ki te tiritiri mōhiohio i te toronga ki taku tākuta whānau māori.

Mēnā he High User Health Card, he Community Services Card rānei tāku, ā, ka toro au i tētahi atu tākuta whānau ehara i tōku tākuta ake, ka āhei ia te kerēme pūtea tāpiri, ka whakamōhiotia te tākuta whānau i whakauru ai au ki te rā o taua toronga. Kāore e whākina te ingoa o te tākuta whānau me te/ngā pūtake o taku toronga me i kore au e whakaae.

Mōhiohio whakauru tūroro (mō ngā tūroro kua whakauru anake)

Ko ngā mōhiohio i tuhia e au ki te puka Whakauru ki te Tākuta Whānau:

- ka puritia e te tākuta whānau
- ka whakamahia e te Manatū Hauora hei homai i tētahi tau Rārangi Hauora ā-Motu (RHM), hei whakahou i ngā panoni
- ka tukuna ki te PHO me te Manatū Hauora kia whiwhi pūtea tāpiri mō te taha ki a au
- ka whakamahia ki te whakatau māraurau mō te whiwhi i ngā ratonga e utua tūmatanuitia ana. Ka whakatauritea pea ngā mōhiohio ki ngā mōhiohio a ētahi atu umanga kāwanatanga ina whakaaetia tēnei e te Privacy Act.

Mōhiohio Hauora

Ka āhei ngā mema o taku rōpū hauora:

- te tāpiri mōhiohio ki tāku pūkete hauora ina whiwhi ratonga au me te whakamahi i taua mōhiohio ki te whakarato i te tiaki tōtika
- te tuku i ngā mōhiohio hauora hāngai ki ētahi atu tohunga hauora e āta whai wāhi ana ki te tiaki i a au.

Tātari

Mēnā kei te haere tētahi tātari pūtea, ka arotakea pea taku mōhiohio hauora e tētahi kaitātari hei taki i tētahi kerēme pūtea i tukuna e te tākuta whānau, engari ka arotakea anake i runga anō i ngā whakaritenga me ngā here o te wāhanga 22G o te Health Act (tētahi atu Ture rānei e hāngai ana). Tēnā pea ka whakapā atu te kaitātari ki a au ki te whakarite i whiwhi au i ngā ratonga e ai ki te kerēme. Mēnā ka whai wāhi te tātari ki te ārohi i ngā take hauora, ka tirohia ngā pūkete hauora e tētahi tohunga hauora me ngā tohu tika.

Ngā Hōtaka Hauora

Ka tukuna pea he raraunga hauora e hāngai ana ki tētahi hōtaka i whakaurua ai au (hei tauira, te matawai ū, te whakatō kano ārai mate, te mate huka) ki te PHO, ki te pokapū hauora o waho rānei e whakahaere ana i tēnei hōtaka.

Ētahi atu momo whakamahi Mōhiohio Hauora

Ka whakamahia pea he mōhiohio hauora kāore e whai wāhi ana tōku ingoa, engari kei roto pea taku Tautuhi Rārangi Hauora ā-Motu (RHM) e ngā umanga hauora pēnei i te poari hauora ā-rohe, te Manatū Hauora, te PHO rānei mō ēnei pūtake, mēnā kaore e whakamahia, e whakaputaina hei tautuhi i a au:

- te whakamahere ratonga hauora me te tuku pūrongo
- te aroturuki i te kounga o te ratonga
- te utu.

Rangahau

Ka whakamahia pea aku mōhiohio hauora mō te rangahau hauora, engari me whakaae rawa e tētahi Komiti Matatika, ā, kāore e whakamahia, e whakaputaina hei tautuhi i a au.

Hāunga ēnei aweretanga o runga ake nei, he mārama ki a au ka noho matatapu ki te tākuta whānau ngā taipitopito mō taku hauora, mō ngā ratonga i whiwhi au rānei, engari rawa ki te āta whakaae kia whākina atu ēnei.

Me pēhea taku whakauru?

Mō te whakauru me māraurau koe, me whakakī hoki i tētahi puka whakauru i te whare o te tākuta kua kōwhiria e koe.

He aha ngā paearu whakauru?

Hei whakauru hei tūrora pūmau, me tutuki i a koe tētahi o ngā paearu māraurau e rārangiā ana i raro, ā, ka whakakī anō i te puka whakauru e whakaratohia ana e tō tākuta whānau.

E māraurau ana ahau ki te whakauru nō te mea e noho tūturu ana ahau i Aotearoa*, ā, kei te tautuku ki tētahi o ēnei paearu:

- He kirirarau nō Aotearoa ahau **TĒNEI RĀNEI**
- He kōkota kainoho tāku, he kōkota kainoho pūmau rānei tāku (he puka tuku kainoho rānei tāku i tukuna mai i mua i te marama o Hakihea 2010) **TĒNEI RĀNEI**
- He kirirarau nō Ahitereiria, he kainoho pūmau nō Ahitereiria rānei ahau, Ā, ka taea te hāpono kua noho i Aotearoa mō te rua tau piri tata i te iti rawa **TĒNEI RĀNEI**
- He kōkota/puka tuku mahi tāku, ā, ka taea te whakaatu ka noho ahau ki Aotearoa mō te rua tau i te iti rawa (me te whai i ngā puka tuku o mua) **TĒNEI RĀNEI**
- He kōkota tāku** mō tēnei wā, ā, i te māraurau ahau i mua tata tonu iho i te timatanga o tāku kōkota mō tēnei wā **TĒNEI RĀNEI**
- He rerenga ahau, he tangata rānei e whakamarumarutia ana, kei te tono, te pira RĀNEI i te whakamanatanga hei rerenga, hei tangata kia whakamarumarutia, he pāpurenga RĀNEI, he pāpurenga tūturu, he pāpurenga e whakapaetia ana rānei, o te kāhaki tangata **TĒNEI RĀNEI**
- Kei raro ahau i te 18 ngā tau e tiakina ana, e whakamatuatia ana hoki e tētahi matua/kaitiaki ā-ture/matua whāngai ka tautuku ki tētahi o ngā paearu i ngā aho a-f o runga ake nei **TĒNEI RĀNEI**
- 18, 19 aku tau rānei, ā, ka taea te whakaatu he pararau ahau i te 15 o Paengawhāwhā 2011 o tētahi kaipupuri puka tuku mahi e māraurau ana **TĒNEI RĀNEI**
- He ākonga ahau o te Hōtaka NZ Aid e ako ana i Aotearoa me te whiwhi i te tahua Official Development Assistance*** (ko tōna hoa rangatira, tāna tamaiti rānei i raro i te 18 ngā tau ahau) **TĒNEI RĀNEI**
- Kei te whai wāhi ahau ki te kaupapa Foreign Language Teaching Assistantship a Te Tāhuhu o Te Mātauranga **TĒNEI RĀNEI**
- He kaipupuri ahau i te Commonwealth Scholarship e ako ana i Aotearoa me te whiwhi tahua i tētahi whare wānanga o Aotearoa i raro i te Commonwealth Scholarship and Fellowship Fund.

Kei te whakaū au, mēnā ka tonoa, ka whakarato hāponotanga mō taku noho māraurau.

E tuaruahia ana ēnei whakaritenga māraurau i tō puka whakauru, ā, ka tonoa koe kia tohua te mea e hāngai ana ki a koe.

Mō ētahi atu mōhiotio māraurau tirohia a www.moh.govt.nz/eligibility.

Ko ētahi atu tūāhua e tono ai pea koe kia haina i tētahi puka whakauru:

Tūrora kōhikohiko

Mēnā kāore koe i te ū ki ngā paearu whakauru, ā, ka pīrangi kia noho hei tūrora kōhikohiko, whakakīa ngā wāhanga hāngai o te puka whakakī.

Te whakauru tamariki (kei raro i te 16 tau)

Ka āhei ngā mātua te whakauru me te haina mō ngā tamariki kei raro i te 16 tau, engari me haina ngā tamariki 16 ngā tau neke atu rānei i tā rātou ake puka whakakī.

Te whakauru mō tētahi atu (ehara i te tamaiti)

I ētahi wā ka āhei koe te haina mō tētahi atu tangata mēnā kāore e taea e ia mō tētahi pūtaka te hoatu i tāna whakaaetanga. Kā kīia tēnei he Mana Haina.

Ko te Mana te motika ā-ture ki te haina mō tētahi atu tangata.

Ngā Pātai Auau:

Mēnā ka haere au ki tētahi atu tākuta whānau, ka aha?

Ka āhei koe te haere ki tētahi atu tākuta whānau, te huri i tō tākuta whānau ina hiahia koe. Mēnā kua whakaurua koe ki tētahi PHO mā tētahi tākuta whānau, ā, ka toro i tētahi atu tākuta whānau kei tētahi atu whare tākuta whānau hei tūrora tūao ka nui ake te utu mō taua toronga. Nā reira, mēnā he nui ake i te kotahi ō whare haumanu tākuta whānau, me whakaaroaro e koe te whakauru ki te tākuta whānau e tino torohia e koe i te nuinga o te wā.

Ka ahatia mēnā ka whakawhiti atu te tākuta whānau ki tētahi atu PHO

Mēnā ka whakawhiti atu te tākuta whānau ki tētahi PHO hou, ka whakamōhiotia koe ki taua panoni.

Ka ahatia mēnā kua whakauru au ki tētahi tākuta whānau, engari he iti aku toro i a ia?

Mēnā kāore koe i whiwhi ratonga i tō tākuta whānau i roto i te toru tau ko te tikanga ka whakapā atu te tākuta whānau ki a koe ki te pātai mēnā ka pīrangi koe ki te noho hei tūrora māna. Mēnā kāore e taea te whakapā atu ki a koe, kāore rānei koe e tuku urupare, ka tangohia tō ingoa i ngā Rēhita Whakauru mō ngā Tākuta Whānau me te PHO. Ka āhei koe te whakauru anō ki taua tākuta whānau, ki tētahi atu tākuta whānau me te PHO i tētahi wā anō.

*Ko te whakamāramatanga o te noho ki Aotearoa kua whakarite koe ki te noho ki Aotearoa mō te 183 rā i te iti rawa i roto i ngā marama 12 e whai ake.

**Mēnā he kōkota mō tēnei wā tā tētahi tangata, ko te tikanga o tēnei kei te tatari te tangata i Te Ratonga Manene kia oti te tukatuka i tētahi tono (i te mea ko Te Ratonga Manene ka tuku mō tēnei wā mēnā ka pau te kōkota tawhito i te wā e tukatukahia te mea hou). Hei tauira, he whakaaetanga mahi pea tā tētahi tangata mō te rua tau, ā, kua tukuna he kōkota mō tēnei wā i a ia e tatari ana mō tētahi whakaaetanga mahi rua tau kia tukatukahia. Ko te tikanga ka tukuna e Te Ratonga Manene ngā kōkota mō tēnei wā mā te reta.

***E utua ana e te hōtaka NZAID, ODA rānei, e ngā whare wānanga o Aotearoa rānei hei kaipupuri Commonwealth Scholarship.